

Голас Радзімы

№ 6 (1472)
10 лютага 1977 г.

ГАЗЕТА БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ З СУАЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ
(БЕЛАРУСКАЕ ТАВАРЫСТВА «РАДЗІМА»)

Цана 2 кап.
Год выдання 22-1

Шырокая праграма будаўніцтва медыцынскіх устаноў намечана ў дзесятай пяцігодцы. У многіх раённых гарадах ствараюцца спецыялізаваныя цэнтры. У Нясвіжскай райбальніцы, дзе зроблены гэты фотаздымак, абсталяваны, напрыклад, буйны нефралгічны цэнтр. Тут паспяхова робяць аперацыі на нырках. Фота А. НІКАЛАЕВА.

ЭПОХА АБНАЎЛЕННЯ СВЕТУ

31 студзеня 1977 года Цэнтральны Камітэт КПСС прыняў важнейшы ідэяна-тэарэтычны палітычны дакумент — Пастанову «Аб 60-й гадавіне Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі». Уся Савецкая краіна, людзі працы на ўсёй зямлі, прагрэсіўная грамадскасць свету рыхтуюцца да гэтага вялікага юбілею.

Калі расійскі пралетарый, разам з селянінам, салдатам і матросам, палітычна бяспраўны і няшчадна эксплуатаваны, забіты цемрай, пагарджаны памешчыкам, купцом і фабрыкантам, катаваны жандарскай нагайкай, напуцісьменны і галодны, з чалавечай нянавісцю ў сэрцы і з яснай класовай свядомасцю руйнаваў «адну з самых варварскіх і зверскіх манархій», старому свету наша рэвалюцыя ўяўлялася бачом божым, неўтаймаванай стыхіяй, якая здольна толькі нішчыць. Але пралетарый, селянін, салдат і матрос менш за ўсё думалі аб разбурэнні, — ідучы на штурм Зімяга, паміраючы ў акапах грамадзянскай вайны, ачышчаючы краіну ад кулацкіх

банд, яны марылі пра той час, калі будуць мірна каласіцца нівы, калі жыццё стане прыгожым і шчаслівым для ўсіх. Яны выйшлі, каб збудаваць новы, справядлівы свет, і яны збудаваў яго. Таму, як бы ні называлі Вялікую Кастрычніцкую сацыялістычную рэвалюцыю патрывожаная і напужаная ёю да смерці пануючыя класы, што пазбавіліся права панаваць і жыць за кошт працоўнага люду, — разбуральнай, крывавай, жорсткай, — гэта была

РЭВАЛЮЦЫЯ СТВАРЭННЯ

У Пастанове ЦК КПСС адзначаецца, што перамога Вялікага Кастрычніка зрабіла гіста-

рычны паворот у лёсе нашай краіны. Сацыялістычная рэвалюцыя выратавала нашу Радзіму ад надыходзячай катастрофы, да якой яе штурхала злачынная палітыка кіруючых эксплуатацыйных класаў Расіі. Наша дзяржава, якую пры царызме раздзіралі замежныя манополіі, раскрадаючы яе багацці, народ якой сваім потам і мазалём корміў і сваіх і замежных крываасмокаў, стала сапраўды незалежнай і свабоднай. Рэвалюцыя знішчыла імперыю Раманавых, рэвалюцыя збудавала першую ў свеце дзяржаву працоўных — СССР. З адлегласці шасцідзесяці год выразна бачна жываённая плынь сацыялістычнай рэвалюцыі [Заканчэнне на 4—5-й стар.]

КАК ОБЕСПЕЧИВАЮТСЯ В СССР НЕТРУДОСПОСОБНЫЕ ГРАЖДАНЕ

Можно, пожалуй, выделить две основные особенности советской системы социального обеспечения.

Первая — небывалый масштаб, вторая — универсальность. Вот цифры: в 1976 году пенсии и пособия получили свыше 45 миллионов человек, то есть 17 процентов всего населения (каждый шестой!).

Существуют и другие формы и виды социальной помощи: профессионально-техническое обучение инвалидов, их бесплатное протезно-ортопедическое обслуживание и обеспечение специальными транспортными средствами, содержание престарелых и инвалидов в домах-интернатах, санаторно-курортное лечение и т. д. Универсальность социальной помощи — одно из преимуществ социализма.

Пенсионный возраст, установленный в Советском Союзе (60 лет для мужчин и 55 лет для женщин), значительно ниже, чем в наиболее развитых западных странах. Кроме того, трудящиеся многих профессий, связанных с тяжелыми или вредными условиями производства, могут уходить на пенсию еще раньше.

Но вот человек вышел на пенсию. Каково соотношение между заработной платой и пенсией в СССР?

Размеры пенсий составляют от 50 до 100 процентов прежней заработной платы рабочих и служащих и оплаты труда членов колхозов. Такое соотношение позволяет почти не менять сложившегося стереотипа потребления у того, кто завершил трудовой путь.

Получив право на пенсионное обеспечение, советский человек имеет свободу выбора — продолжить ему трудиться либо прекратить работу и полностью посвятить свое время общественной деятельности, отдыху, домашнему хозяйству, воспитанию внуков.

КПСС и Советское правительство уделяют большое внимание участию пенсионеров, причем участие сугубо добровольному, в общественно полезном труде. А поскольку большинство работающих пенсионеров продолжают получать пенсию наряду с заработной платой, число таких тружеников в народном хозяйстве СССР от общего числа всех занятых непрерывно возрастает: с 10,1 процента к началу 1964 года до 24,4 процента к началу 1976 года.

А теперь перейдем к другим видам социального обеспечения. Какие пособия получают советские люди при временной нетрудоспособности?

Девяносто процентов всех работаю-

щих в случае заболевания получают пособие в размере полной суммы своей заработной платы. В таком же размере женщинам оплачивается отпуск по беременности и родам — сроком не менее 112 дней.

Очень важно отметить, что для получения пособия в СССР не установлены ограничительных сроков, подобных, например, «периоду ожидания» в западных странах. Пособие, связанное с временной нетрудоспособностью, выплачивается с первого дня болезни до полного выздоровления. В том же случае, когда заболевание очень тяжелое и человек переходит на инвалидность, пособие заменяется пенсией.

На Западе почти не известен термин «крестьянин-пенсионер».

В Советском Союзе пенсионное обеспечение колхозников введено с 1965 года. В 1968 году для них установлен тот же возраст выхода на пенсию, что и для рабочих и служащих. В настоящее время пенсионеры из числа колхозников составляют около 12 миллионов человек.

А за чей счет осуществляется социальное обеспечение в СССР?

На нужды социального обеспечения не производятся какие-либо удержа-

ния или отчисления из заработной платы и доходов трудящихся. Все расходы на выплату пенсий и пособий осуществляются полностью за счет средств государственного бюджета и фондов, образуемых от взносов предприятий, организаций и колхозов. Ассигнования на эти цели непрерывно увеличиваются: в 1970 году выделялось 17,1 миллиарда рублей, в 1976 — свыше 26 миллиардов.

Значительную помощь Советское государство оказывает семье в воспитании ребенка. Например, взносы родителей на содержание детей в детских садах не превышают 12,5 рубля в месяц (что составляет не более 3-дневного среднего заработка одного члена семьи).

Материальное обеспечение нетрудоспособных граждан — одно из важнейших направлений деятельности социалистического государства. Характерно: в 1976 году расходы из государственного бюджета на социальное обеспечение в два раза превысили ассигнования на оборону страны. (Справка: эти ассигнования составили соответственно 34,9 и 17,4 миллиарда рублей).

Михаил КРУТОГОЛОВ, доктор юридических наук.

ПАДЗЕІ ● ЛЮДЗІ ● ФАКТЫ ● ПАДЗЕІ ● ЛЮДЗІ ●

СПРАЕКТАВАНЫ НОВЫ АЭРАВАКЗАЛ

У інстытуце «Гомельграмадзянспраект» выраблена дакументацыя на ўзвядзенне ў абласным цэнтры новага сучаснага будынка аэравакзала. Ён разлічаны на вялікую колькасць пасажыраў.

ЗАКАЗНІК ПАД МІНСКАМ

Дзяржаўным заказнікам рэспубліканскага значэння аб'яўлена Прылуцкая лясная зона ў прыгарадзе Мінска. Гэты масіў плошчай звыш пяцісот гектараў уяўляе сабой своеасаблівы батанічны сад.

Яшчэ ў трыццатыя гады тут пасадзілі зялёную, шызуку і шэрую лжэстугу. Пазней да гэтых дрэў — адных з буйнейшых на зямным шары, насенне якіх было завезена з ЗША, «падсяліліся» іншыя пароды паўночнаамерыканскага кантынента — елка канадская, сасна Мурэя і Веймутава, дуб чырвоны, таполя валасістападобная. Пачалі вырошчваць таксама арэх манчжурскі, лістоўніцу сібірскую, акаміт амурскі.

Прылуцкая зона — чатырнаццаці заказнік у нашай рэспубліцы.

АБНОЎКІ ДЛЯ ДЗЯТВЫ

Першую партыю ўпрыгожаных арыгінальнай вышыўкай зімовых і дэмісезонных паліто для дзяўчынак дашкольнага і ясельнага ўзростаў адпра-

віў гандлёвым прадпрыемствам Мінска, Магілёва, Брэста і іншых гарадоў калектыў Аршанскай швейнай фабрыкі. З уводам новага чатырохпавярховага корпуса, які пабудаваны па плане рэканструкцыі, значна расшырыліся магчымасці прадпрыемства. Фабрыка, якая раней «апанала» толькі хлопчыкаў, клопаціцца цяпер і аб дзяўчынак.

Усяго сёлета фабрыка выпусціць звыш 660 тысяч вырабаў для дзятвы — на 200 тысяч больш, чым у папярэднім годзе. За год будзе асвоена вытворчасць 35 новых мадэлей.

РАСЦЕ НАСЕЛЬНІЦТВА ПУШЧАЎ

З году ў год у паляўнічых угоддзях Прынямонія ўзрастае колькасць каштоўных звяроў і птушак. І на Нёмане, і на яго прытоках у першыя пасляваенныя гады баброў было мала. А цяпер іх «сямейства» налічвае больш як 2,5 тысячы штук. Пры гэтым у некаторых баброў «калонія» стала настолькі дэсна, што паўстала неабходнасць прамысловага адлову.

Усходні бок Белавежскай пушчы — плошчай звыш 30 тысяч гектараў, Гродзенская, Налібоцкая, Ліпчанская пушчы... Гэтыя ўгоддзі аблюбовалі ласі і дзікі. Іх пагалоўе таксама павялічылася настолькі, што вядзецца прамысловы і спартыўны адстрэл.

Палімер з айчынай тэрафталевай кіслаты ўпершыню атрыманы ў хіміка-прадзільным цэху галаўнога прадпрыемства магілёўскага вытворчага аб'яднання «Хімвалакно» імя У. І. Леніна. Новы метад больш прагрэсіўны ў параўнанні з тым, які выкарыстоўвалі раней.

НА ЗДЫМКУ: старшы майстар цэха І. ДАЛІНІН (злева) і начальнік змены А. МАЙБАРАДА праглядаюць першую стужку палімеру з айчынай тэрафталевай кіслаты.

Фота М. ЖАЛУДОВІЧА.

ПАДЗЕІ ● ЛЮДЗІ ● ФАКТЫ ● ПАДЗЕІ ● ЛЮДЗІ ●

савецкая дэмакратыя

ПА ПАТРАБАВАННУ РАБОЧАГА

Адна з мінулых сесій Гродзенскага раённага Савета дэпутатаў працоўных была прысвечана праблемам паліпшэння бытавога абслугоўвання сельскага насельніцтва. Гэты парадак дня падказала пісьмо Пятра Груля — рабочага саўгаса «Копцеўскі», у якім ён крытыкаваў кіраўніцтва райсавета за хібы ў будаўніцтве культурна-бытавых устаноў.

У СССР пісьмы працоўных з'яўляюцца адным з дзейных сродкаў кантролю за ходам гаспадарчага і культурнага будаўніцтва. Па закону кожнае пісьмо разглядаецца кіраўніком арганізацыі, куды яно адрасуецца. Аб прынятых мерах павінна быць паведамлена аўтару не пазней, чым у дзесяцідзённы тэрмін.

Так адбылося і на гэты раз. Неўзабаве Пётр Груль атрымаў паведамленне ад старшыні райвыканкома Рамана Алізювіча, у якім гаварылася, што яго пісьмо абмеркавана на пасяджэнні райвыканкома, для будаўніцтва дома быту адшуканы дадатковыя сродкі.

Праз паўгода, як і ўказвалася ў адказе, прадпрыемства быту ў саўгасе было пабудавана.

Але райвыканком не абмежаваўся лакальным рашэннем. Па сігналу рабочага стварылі аўтарытэтную камісію, якой даручылі распрацаваць меры па паліпшэнню бытавога абслугоўвання ва ўсіх сёлах раёна. У камісію ўвайшлі прадстаўнікі будаўнічых арганізацый, архітэктары, медыцынскія работнікі, сацыёлагі, галоўныя спецыялісты калгасаў і саўгасаў.

Камісія прыйшла да вываду, што для комплекснага вырашэння гэтых праблем ёсць трывала матэрыяльная база: растуць дзяржаўныя капіталаўкладанні ў будаўніцтва на сяле, ды і эканоміка калгасаў дае магчымасць адлічваць значныя сродкі на гэтыя мэты.

З аднаго боку, растуць грамадскія фонды, з другога — рэзка ўзнікаецца матэрыяльны ўзровень сялян. Падлічана, напрыклад, што ў ашчадных касах раёна на ўкладах знаходзіцца 24,6 мільёна рублёў (супаставім гэту лічбу з 80-тысячным насельніцтвам), а яшчэ ў 1971 годзе гэта сума складала ўсяго 7,9 мільёна рублёў. За апошнія дзесяць гадоў зарплата сельскіх жыхароў узрасла ў 2,5 разы пры стабільнасці цен на прадукты харчавання і тавары масавага попыту. Вёска абнаўляе старыя дамы, будзе новыя, добраўпарадкоўвае сядзібы. Паступае шмат заказаў на посуд, мэблю, моднае адзенне.

Дастатак нараджае попыт. Адсюль і патрабаванні да паліпшэння сферы бытавога абслугоўвання, так сказаць, якаснага яго боку.

На чарговай сесіі райвыканкома, дзе былі паведамлены вынікі праведзенага камісіяй абследавання, прынята праграма будаўніцтва культурна-бытавых устаноў. Адначасова зацвердзілі схему размяшчэння жылых і вытворчых зон, гандлёвых і грамадскіх будынкаў, устаноў быту, культуры, спартыўных збудаванняў, садоў і паркаў.

Цяпер ужо смела можна сказаць, што ў Гродзенскім раёне ствараецца аптымальная сацыяльная інфраструктура: будуюцца жыллё, дарогі, прыёмныя пункты быту.

— Ажыццяўляецца комплекс мер, намечаных на сесіі, нялёгка, — гаворыць Раман Алізювіч. — Сельская гаспадарка ў гэтых месцах да ўстанаўлення Савецкай улады была дробнай і разрозненай. Спадчына старога аказалася даволі цяжкай, а вынікі зацяжымі. Яшчэ ў мінулай пяцігодцы ў раёне налічвалася 980 хутароў, кожны — менш як дзесяць двароў. У такіх маленечкіх населеных пунктах не пабудуеш школы, клубу, дзіцячага сада, добрага магазіна. Для работы ў іх спатрэбілася б такая колькасць людзей, якая б перавышала, бадай, насельніцтва самой вёскі.

Таму ў раёне пайшлі па шляху будаўніцтва сельскіх буйных пасёлкаў, дзе ёсць магчымасць стварыць сістэму культурна-бытавога абслугоўвання. Ужо забудавана 29 такіх населеных пунктаў.

— Пры праектаванні новых пасёлкаў, — гаворыць намеснік старшыні раённага Савета Міхаіл Захарко, — мы ўлічваем і чыста «чалавечыя», псіхалагічныя фактары: прывычку людзей да родных мясцін, да тыпаў жылых дамоў, стараемся зрабіць перамену абстаноўкі найменш балючай для старажылаў. Прадугледжваем будаўніцтва сеткі аўтамабільных дарог, інжынерных камунікацый, вадасховішчаў, баз масавага адпачынку. Многія буйныя калгасы ўжо маюць населеныя пункты па дзве-тры тысячы чалавек. У іх узводзяцца сярэднія школы, бальніцы і іншыя культурна-бытавыя ўстановы, прызначаныя для абслугоўвання жыхароў як цэнтральных пасёлкаў, так і суседніх. Адлегласць паміж пасёлкамі не перавышае 10 кіламетраў. Узбуйненне калгасаў і саўгасаў праводзім паступова.

Такія змены характэрны для ўсіх раёнаў Гродзенскай вобласці. Яны адбываюцца на аснове паступовага збліжэння дзвюх форм уласнасці — дзяржаўнай і калгасна-кааператывнай. Вялікі аб'ём культурнага будаўніцтва ў сваю чаргу дазваляе наблізіць вясковы сервіс да ўзроўню гарадскога.

Міхаіл Захарко раскажаў, што цяпер на тэрыторыі раёна дзейнічаюць 25 сярэдніх, 36 васьмігадовых, 39 пачатковых школ, 252 установы культуры і быту, 275 прадпрыемстваў гандлю, музычныя школы, бальніцы, дзіцячыя сады і яслі. Толькі за дзевятыя пяцігодку (1971—1975 гады) на гэта выдаткавана 45,5 мільёна рублёў дзяржаўных капіталаўкладанняў і 37 мільёнаў рублёў з фондаў саміх калгасаў.

Ну, а якія ж канкрэтныя дадатковыя даброты атрымалі жыхары раёна ў выніку рэалізацыі праграмы шырокага культурнага будаўніцтва? Я пацікавіўся гэтым у Пятра Груля, чыё крытычнае пісьмо ў мясцовы орган улады паслужыла ў свой час штуршком для прыняцця такой праграмы.

— Служба быту вызваліла нас ад многіх хатніх клопатаў, — гаворыць Пётр Груль. — У нашым доме быту можна адрмантаваць абутак і пашыць касцюк, адрмантаваць электрапрыборы... Калі патрэбен від паслуг, якога няма ў сельскім камбінаце, — ёсць прыёмны пункт, адкуль заваз будзе накіраваны ў Гродна. А каштуюць паслугі зусім танна. Напрыклад, мыціцё кілаграма бялізны абыходзіцца ў 25 капеек. Сюды ўваходзіць і дастаўка на дом. Капітальны рамонт тэлевізара, напрыклад, у мінулым месяцы мне каштаваў 12 рублёў 40 капеек. На час, пакуль мне рамантавалі тэлевізар, атэлье прапанавала нам тэлевізар на змену. Калі ўлічыць, што ўдваіх з жонкай мы зарабляем у месяц звыш 350 рублёў, — то карыстацца паслугамі дома быту вельмі выгадна: эканоміцца час на адпачынак, заняты з дзецьмі.

Для даведкі: зараз на тэрыторыі раёна дзейнічаюць 45 прадпрыемстваў бытавога абслугоўвання. Ёсць, акрамя таго, 37 комплексных прыёмных пунктаў, сетка заводаў, фабрык, млыноў, якія выконваюць заказы сельскіх жыхароў. Яны складаюць базу індустрыі бытавога абслугоўвання.

Многія з аб'ектаў пабудаваны ў дапаўненне да намечанага дзяржаўным планам, згодна з рашэннем раённага Савета дэпутатаў працоўных.

Г. ГРЫБАУ.

**ГРАНІТ
НЕЗВЫЧАЙнай
ПРЫГАЖОСЦІ**

На Мікашэвіцкім месцанараджэнні пачалося будаўніцтва завода паліраванага граніту.

— Здагадкі, што палескія балоты накояцца на магутным крышталічным фундаменце, — гаворыць дырэктар камбіната нярудных матэрыялаў Іван Рудэнка, — вучонымі выказваліся даўно. Цяпер разведаныя геалагамі залежы каменю пастаўлены на службу народнай гаспадарцы. Запасы распрацоўваемага гранітнага масіву вылічаюцца 144 мільёнамі кубаметраў. Камбінату гэтага хопіць на 35 гадоў работы. Потым у справу пойдзе камень, які залягае глыбей.

Прырода надэжліла палескі камень незвычайнай прыгажосцю, трывалацю, высакародствам малюнка. Здабываемы граніт — светла-шэрага, жайтаватага і кафейнага колераў з прыгожымі пражылкамі. Асабліва прыгожы зеленаваты камень, які нагадвае італьяскі малахіт.

Новае прадпрыемства будаўнічай індустрыі ўзводзіцца недалёка ад драбінна-сартавальнага завода. Па вартасці ацэняць цудоўны аддзелачны матэрыял архітэктары і будаўнікі. Ён упрыгожыць будынкі, пойдзе на аддзелку станцый Мінскага метрапалітэна.

Прадпрыемства будзе аснашчана найноўшым тэхналагічным абсталяваннем для распілоўкі блокаў на лісты, шліфойкі і паліроўкі іх да мостранога бляску.

У строй дзючых Мікашэвіцкі завод паліраванага граніту ўвойдзе ў 1978 годзе.

Мы пачынаем новую рубрыку, прысвечаную 60-годдзю Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, 95 гададоў у нашай Беларусі, і ў гісторыі кожнага з іх адбываецца гісторыя краіны. Кобрын, Слонім, Маларыта, Рэчыца... У памяці нашых землякоў захаваліся ўспаміны аб брудных вулачках, драўляных хацінках, пахлелых платах былых мястэчкаў. Назаўсёды адышлі ў нябыт гэтыя прыкметы мінуўшчыны, саступішы дарогу светлым рысам сённяшняга дня. Мовай фотарэпартажа мы раскажам аб гісторыі, сучасным і будучым некаторых раённых цэнтраў рэспублікі.

БАРЫСАЎ

У пачатку XII стагоддзя на левым беразе ракі Бярэзіны полацкі князь Барыс Усяславіч заснаваў горад Барысаў.

Размешчанаму на заходніх рубяжах Расіі Барысаву з самага пачатку дастаўся нялёгка лёс горада-воіна. Яго заваёўвалі польскі кароль Сігізмунд Аўгуст і віленскі ваявода Ян Глебавіч, князі Казаноўскія, Агінскія і Радзівілы. Але больш за ўсё Барысаў праславіўся як месца канчатковага разгрому арміі Напалеона. Да гэтага часу на правым беразе Бярэзіны захаваліся штучныя земляныя валы, так званыя

«Чычагаўскія батарэі». Тут у 1812 годзе храбра змагаліся войскі аднаго з военачальнікаў Кутузава адмірала Чычагава.

Багата гісторыя Барысав і рэвалюцыйнымі падзеямі. Адрознівае пасля лютаўскай рэвалюцыі тут быў створаны Савет рабочых і салдацкіх дэпутатаў. А 18 лістапада 1917 года ўлада ў Барысаве цалкам перайшла ў рукі Саветаў. А потым зноў былі тры гады беларускай і нямецкай акупацыі, перш чым барысаўчане змаглі заняцца мірнай працай. Першыя пяцігодкі ў многім змянілі аблічча горада.

З'явіліся новыя прадпрыемствы, пачалося будаўніцтва жылля. Але нямногія з тых пабудов дажылі да нашых дзён. Новыя беды і разбурэнні гораду прынесла фашысцкая агрэсія. У 1941 годзе саветскія войскі вялі ля Барысаву цяжкія баі. Цаной велізарных страт гітлераўцы авалодалі горадам. Але скарыць яго так і не змаглі. Цяпер горад на Бярэзіне — адзін з буйнейшых прамысловых цэнтраў рэспублікі. Гараджане адбудавалі Стара-Барысаў. На правым беразе ракі раскінуліся вуліцы і праспекты Нова-Барысаву. Фабрыка піяніна і шклозавод, завод аўта-

трактарнага абсталявання і многія іншыя прадпрыемствы прынеслі гораду шырокую вядомасць на міжнародным рынку. Барысаў працягвае расці.

НА ЗДЫМКАХ: на чыгуначным вакзале. Сюды прыходзяць электрапаязды з Мінска; царква ў Стара-Барысаве; універмаг на Цэнтральнай плошчы горада; «Чычагаўскія батарэі»; у гэтым доме па вуліцы Дзяржынскага размяшчаўся першы Савет рабочых і салдацкіх дэпутатаў.

Я. КАЗЮЛЯ.
Фота аўтара.

з усіх куткоў рэспублікі

ВЯРТАННЕ ў АТРАДНАЕ

Неяк да калгаснага ветэрана Антона Каляды прыязджаў яго брат з Амерыкі. Яшчэ да першай сусветнай вайны пакінуў ён вёску Бычкі, імкнучыся вырвацца з беспрасветнай галечы. У пошуках хлеба падаўся за акіян.

У тэлефанаграме «амерыканец» прасіў брата сустрэць яго каля Цёмнага броду і данамагчы перабрацца праз дрыгву ля вёскі. Не ведаў ён, што броду таго даўно ўжо няма, а ў вёску вядзе шырокая дарога. Змяніла вёска і сваю назву. Яна называецца цяпер Атраднае.

У Атрадным — цэнтр калгаса імя Гуляева Любанскага раёна. Асабліва шмат новых пераменаў адбылося за апошнія гады. Умацавалася эканоміка гаспадаркі. Значыць, з'явілася магчы-

масць уклацаць вялікія сродкі ў матэрыяльна-тэхнічную вытворчасць, яшчэ лепш уладкоўваць быт людзей, паўней задавальняць іх культурныя запатрабаванні.

Заакіянік гошч не пазнаў сваіх родных мясцін, бо прайшло шмат часу. Але не адразу пазнаў бы сваю вёску і чалавек, які не быў у ёй, скажам, восем-дзесяць гадоў.

Вось, напрыклад, новы вялікі прадуктовы і прамтаварны магазін. Побач — дом культуры з бібліятэкай і аддзяленне сувязі з ашчаднай касай, філіял камбіната бытавога абслугоўвання, калгасная кантора. Крыху далей — сярэдняя школа, дзіцячы сад-яслі, жылыя шматкватэрныя дамы.

Цяжка было дабрацца раней ад цэнтра да іншых вёсак калгаса. А

сёння ў Новую і Старую Дуброву, у Дунцы і Зарэчкі пракладзены дарогі з цвёрдым пакрыццём. Толькі за мінулыя пяцігодкі ў гэтых населеных пунктах пабудавана 70 новых дамоў і каля ста адрамантавана капітальна.

У калгасе атрымліваюць высокія ўраджай ўсіх сельскагаспадарчых культур, мяса і малака. Гэта дазваляе выдзяляць значныя сродкі на набыццё тэхнікі, узвядзенне новых жывёлагадоўчых памяшканняў. За два-тры гады пабудаваны тры тыпавыя кароўнікі, свінарнікі, збожжатакі.

На культурна-бытавыя мэты гаспадарка кожны год асгноўвае больш як 80 тысяч рублёў. У новай пяцігодцы гэта лічба значна павялічыцца. Згодна з генеральным планам забудовы, населеныя пункты карэнным чынам зменяць свой выгляд. Распрацаваны план новага пасёлка. Ён размесціцца ў заходняй частцы цэнтральнай сядзібы побач з цяперашнім Атрадным. Каля Зарэчак пачнецца будаўніцтва

рыбнай сажалкі. Яе плошча зойме 5 гектараў.

Есць у хлебарабаў яшчэ адна задума. У сасновым бары за Новай Дубровай плануецца будаўніцтва калгаснага дома адпачынку.

Ужо вядуцца работы па пракладцы цеплатрасы і водаправода. У наступным годзе вада паступіць у дзіцячы сад-яслі і іншыя памяшканні, заасфальтуюцца вуліцы ў Атрадным, пад'езды да жывёлагадоўчых ферм. Дарогі звяжучь населеныя пункты. Для гэтага калгас абсталяваў свой невялікі завод па выпуску асфальту.

... Вечарэе. Вяртаюцца ў аддзяленне сувязі паштальёны. Яны разнеслі ў дамы хлебарабаў дзве тысячы экзэмпляраў газет і часопісаў. Запальваюцца вокны ў вясковым клубе: пачаліся рэпетыцыі ў гуртках мастацкай самадзейнасці. Многалоўна і ў сельскай бібліятэцы. Літаратуру тут браць больш як 500 вяскоўцаў.

В. БЫЧОК.

ГОД 1922-і

20 ЛЮТАГА адкрыты Інстытут беларускай культуры (Інбелкульт), які пры заснаванні меў гуманітарную і прыродазнаўчую секцыі.

15—19 САКАВІКА праходзіў VI з'езд КП(б)Б. 96 дэлегатаў з рашаючым голасам прадстаўлялі 5 150 членаў і кандыдатаў у члены партыі. У рашэннях з'езда былі намечаны задачы па далейшаму ўмацаванню партыйных органаў і ячэек, удасканаленню іх структуры і ўмацаванню сувязі з шырочкамі масамі працоўных. З'езд падкрэсліў неабходнасць узмацнення ўвагі да работы прафсаюзаў і камсамола рэспублікі.

19 МАЯ створана піянерская арганізацыя краіны. Пад кіраўніцтвам камсамола ў Беларусі нараджаўся піянерскі рух. Ужо ў чэрвені было створана 43 піянерскія атрады, у якіх налічвалася 2 500 піянераў.

26—29 МАЯ адбыўся IV з'езд Камуністычнага Саюза моладзі Беларусі. З'езд падвёў першыя вынікі дзейнас-

ці камсамольскай арганізацыі Беларусі ва ўмовах новай эканамічнай палітыкі і вызначыў задачы КСМ на бліжэйшы час. Вялікую ўвагу з'езд удзяліў пытанням палітычнага выхавання моладзі, рабоце камсамола ў вёсцы, у арміі.

15 ВЕРАСНЯ Саўнарком БССР прыняў дэкрэт аб адкрыцці ў сталіцы рэспублікі Беларускай дзяржаўнай бібліятэкі (цяпер імя У. І. Леніна).

4—8 КАСТРЫЧНІКА працаваў V з'езд камсамола Беларусі. З'езд падвёў вынікі перабудовы работ камсамола Беларусі на аснове ленінскай новай эканамічнай палітыкі і вызначыў шляху яшчэ больш актыўнага ўдзелу моладзі ў аднаўленні гаспадаркі і культуры рэспублікі.

27 ЛІСТАПАДА для распрацоўкі пытанняў рэвалюцыйнай дзейнасці партыйных арганізацый Беларусі Прэзідыум ЦК КП(б)Б стварыў калегію гісторыі партыі пры Цэнтральным Бюро Кампартыі Беларусі. У чэр-

вені 1929 года калегія рэарганізавана ў Інстытут гісторыі партыі пры ЦК КП(б)Б.

14—18 СНЕЖНЯ адбыўся IV Усебеларускі з'езд Саветаў, які абмеркаваў справаздачу ЦВК і СНК БССР, разгледзеў пытанні: прадуктовае і зямельнае; фінансы; суднаходства; народнай асветы; развіццё прамысловасці; аб спажывааперацыі і інш. З'езд прыняў дэкларацыю аб неабходнасці ўтварэння Саюза ССР.

30 СНЕЖНЯ адбыўся I Усеагульны з'езд Саветаў. З'езд прыняў Дэкларацыю і дагавор аб утварэнні Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік, у які ўвайшлі РСФСР, УССР, ЗСФСР і БССР. З'езд выбраў вярхоўны заканадаўчы орган — ЦВК ССРСР. Стварэнне ССРСР на аснове добраахвотнасці і раўнапраўя, пры захаванні нацыянальнага суверэнітэту кожнай увайшоўшай у яго савецкай рэспублікі, было найвялікшым навуковым адкрыццём У. І. Леніна, трыумфам ленінскай нацыянальнай палітыкі Камуністычнай партыі.

пішуць землякі

ШТО ТАКОЕ ШЧАСЦЕ?

Савецкі журналіст Леанід Строкаў задумаў у 30-я гады напісаць кнігу «Аб шчасці». Збіраючы матэрыял, ён звярнуўся да сваіх шматлікіх карэспандэнтаў, у тым ліку і зарубежных, з просьбай адказаць на адно пытанне — «Што такое шчасце?» Пры гэтым ён даваў сваё вызначэнне шчасця: «Я адкажу вельмі каротка. Шчасце — гэта значыць жыццё ў маёй краіне — Савецкім Саюзе, працаваць, а тым самым прымаць удзел у пабудове сацыялізму пад кіраўніцтвам партыі Леніна».

Будучы спецыяльным карэспандэнтам прагрэсіўнай рускай газеты «Канадскі гудок», што выдавалася ў той час у Канадзе, Л. Строкаў папрасіў яе чытачоў напісаць, як яны разумеюць «шчасце». Мне невядомы, колькі чытачоў адгукнулася на гэту просьбу. Ведаю толькі, што майго імя сярод прыслаўшых адказаў не было. А ўспомніў я аб гэтым, калі ў мінулым годзе гасцяваў у сваёй сястры Надзеі ў Брэсцкай вобласці. Так, меў рацыю Леанід Строкаў у вызначэнні шчасця. Але аб гэтым ніжэй. Спачатку аб шляхах, якімі я ішоў да разумення слушнага савецкага журналіста.

У 1975 годзе мы, рускія канадцы, адзначалі 45-годдзе нашай прагрэсіўнай арганізацыі — Федэрацыі рускіх канадцаў. А летась споўнілася сорак пяць гадоў «Канадскаму гудку», цяпер ён называецца «Вестник». З гэтай газетай, з работай прагрэсіўнай рускай грамадскай ў Канадзе непарульна звязана і маё жыццё.

У 30-я гады з заходніх абласцей Беларусі і Украіны ў Канаду прыезджалі тысячы маладых людзей. Але і на амерыканскім кантыненте імігранты не знайшлі лепшага жыцця. Да таго часу ў капіталістычным свеце разгарэўся небывалы эканамічны крызіс, які не мінуў і Канаду. Асабліва цяжка было вапрыбываўшым рускім, беларусам, украінцам, якія апынуліся ў чужой краіне без работы і без якіх-небудзь сродкаў да існавання. Невыносна дзяжкі

ўмовы жыцця падказвалі, што імігрантам, каб аблегчыць хоць крыху іх становішча на чужыне, патрэбна была арганізацыя.

Вясной 1930 года такая арганізацыя — Рускія рабочыя клубы імя Максіма Горкага — была створана. Але таму, што ў іх уступалі не толькі рабочыя, але і фермеры, праз два гады арганізацыя была перайменавана ў Рускія рабоча-фермерскія клубы. Мэты і задачы нанова створанай прагрэсіўнай арганізацыі былі блізкія і зразумелыя нашым суайчыннікам: культурна-асветная работа, азнаямленне з дасягненнямі Савецкага Саюза, умацаванне духоўнай сувязі з Радзімай, удзел у прагрэсіўным руху за правы і лепшыя ўмовы жыцця працоўных Канады. Гэта садзейнічала росту нашых радоў.

Першы з'езд Рускіх рабочых клубаў, які адбыўся восенню 1930 года, разгледзеў пытанне аб выданні рабочай газеты на рускай мове. Вырашана было назваць яе «Канадскі гудок». А ў красавіку наступнага года ўжо выйшаў першы нумар «Гудка». Тыраж яго быў невялікі, усяго дзве з палавінай тысячы экзemplяраў. Газета падабчалася, і колькасць падпісчыкаў пачала расці.

У красавіку 1940 года ўлады Канады закрылі «Канадскі гудок», а праз два месяцы была забаронена і наша арганізацыя Рускія рабоча-фермерскія клубы.

У хуткім часе пасля нападу фашыскай Германіі на Савецкі Саюз у Канадзе нашы суайчыннікі пачалі арганізоўваць першыя камітэты дапамогі Радзіме. Арганізатарамі выступілі былыя члены рабоча-фермерскіх клубаў. Рускія канадцы збіралі грошы на медыкаменты, адзенне. Гэта работа патрабавала лепшай сувязі з камітэтам, раскіданымі па ўсёй краіне. Стала зразумела, што без газеты не абыйдзецца. І вось 6 лістапада 1941 года выйшаў першы нумар «Вестника», які стаў пераемнікам «Канадскага гудка». А Камітэты дапамогі Радзіме пазней

былі перайменаваны ў Федэрацыю рускіх канадцаў.

А зараз аб шчасці. У нашай сям'і было трое дзяцей: я самы старэйшы, сястра Надзя і брат Васіль. Кожны з нас хацеў шчасця і шукаў яго. Але ў невыносных умовах буржуазнай Польшчы гэтыя пошукі не маглі закончыцца поспехам. Таму мы з братам вырашылі паспрабаваць шчасця за мяжой. Ён паехаў у 1927 годзе ў Аргенціну. Праз тры гады і я адправіўся на чужыну. Лёс Васіля сумны. Працуючы на гаспадароў, ён страціў усё, і цяпер на старасці гадоў жыве адзін, без сям'і, без родных.

Маё жыццё таксама не было лёгкім. Але мне дапамагала грамадская работа, у ёй я чэрпаў духоўныя сілы. У зносінах з таварышамі бачу сэнс свайго жыцця. І я быў пасвойму шчаслівы. Але поўнага шчасця ўдалечыні ад Радзімы здабыць нельга.

Сястра ж мая, Надзя, засталася ў родных мясцінах. Разам з народам, са сваёй краінай яна перажыла страшэнную вайну. Муж яе (ён нядаўна памёр) быў у Савецкай Арміі, дайшоў да Берліна. Надзея, звычайная савецкая калгасніца, выгадала чацвярых дзяцей. Усе яны маюць вышэйшую адукацыю. У кожнага — сям'я, дзеці, многія з якіх ужо вучацца ў інстытутах. І кожнае лета да Надзеі з'язджаюцца ўнукі і праўнукі. Ім не трэба шукаць шчасця за мяжой. «Шчасце ў іх руках, — гаварыла мне Надзя, калі ў мінулым годзе я з жонкай трэці раз за апошнія гады прыязджаў пагасціць да сястры. — Няхай толькі сумленна працуюць. Успомні, братка, хіба маглі нашы бацькі марыць аб такім жыцці, якім цяпер жывём мы. Я па-сапраўднаму шчасліва. У мяне толькі адно жаданне — пажыць даўжэй ды парадавацца за сваіх дзяцей, унукаў...»

Вось тады я і ўспомніў словы Л. Строкава аб шчасці. Жыццё маёй сястры пацвяржае выказванне савецкага журналіста.

К. СЕРАФІМОВІЧ,
Канада.

Зімовая дарога.

Фота В. ЧУМАКОВА.

ФІЛАСОФСКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ ў КРАКАВЕ

З 3 па 4 снежня мінулага года ў Ягелонскім універсітэце, што ў польскім горадзе Кракаве, праходзіла навуковая канферэнцыя на тэму «Узаемазвязь і ўзаемаўплыў філасофскай і грамадскай думкі славянскіх народаў», арганізаваная Інстытутам філасофіі і Інстытутам палітычных навук Ягелонскага ўніверсітэта і кафедры гісторыі філасофіі і логікі Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна. У рабоце канферэнцыі прымалі ўдзел вучоныя Польскай акадэміі навук А. Валіцкі, Б. Вялаказовіч, У. Стохель і іншыя, Ягелонскага ўніверсітэта — З. Кудзярковіч, М. Вальдэнберг, К. Хайніцкая, Б. Лагоўскі, Вільнюскага ўніверсітэта — Р. Плячкэйціс, А. Гязеліс і Белдзяржуніверсітэта — А. Кляўчэня, В. Шалькевіч, А. Каралёў.

У ходзе работы канферэнцыі было заслухана 10 дакладаў. Сярод іх даклад «Распрацоўка нацыянальнага пытання У. І. Леніным і польскімі сацыялістамі» прафесара М. Вальдэнберга, «Польскія філасофскія рукапісы ў Беларусі і Літве ў XVII стагоддзі» прафесара Р. Плячкэйціса, «Асветніцкая дзейнасць Я. Крашэўскага ў Беларусі і Літве» прафесара Б. Гязеліса, а таксама даклады супрацоўнікаў кафедры гісторыі філасофіі і логікі Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна «Узаемаўплыў савецкай і польскай марксісцкай філасофскай думкі (1930—1939)» прафесара А. Кляўчэні, «У. І. Ленін і марксісцкая думка ў Польшчы ў канцы XIX — пачатку XX стагоддзя» кандыдата філасофскіх навук Т. Адула, «Беларускія і польскія ўзаемазвязь і ўзаемаўплывы ў эпоху Адраджэння і Рэфармацыі» выкладчыка А. Каралёва.

Работа канферэнцыі паказала, што вучоныя Польшчы і ССРС працягваюць прыкметную цікавасць да гісторыі філасофскай і грамадска-палітычнай думкі славянскіх народаў, вывучэння ле ўзаемаўплыў і ўзаемазвязей. Канферэнцыя аказала вялікую дапамогу вучоным, якія даследуюць праблемы філасофскай і грамадска-палітычнай думкі славянскіх народаў.

В. ШАЛЬКЕВІЧ.

ЭПОХА
АБНАЎЛЕННЯ
СВЕТУ

[Заканчэнне.

[Пачатак на 1-й стар.]

валюцы, якую мы называем ленінскім планам пабудовы сацыялізму. Шэсцьдзесят год, з якіх каля двух дзесяцігоддзяў пайшло на войны, навязаны нашаму народу, і наступнае аднаўленне гаспадаркі, непаўнаўна змянілі аблічча краіны. Ад задворкаў Еўропы да вядучай дзяржавы свету з перадавым грамадска-палітычным ладам — такі шлях здолела прайсці наша Радзіма, атрымаўшы рэвалюцыйны імпульс у кастрычніку 1917 года, велізарнай сілы зарад абнаўлення.

У 1976 годзе нацыянальны даход ССРС павялічыўся ў параўнанні з дэрэвалюцыйным

узроўнем у 65 разоў. Сёння спатрэбіцца толькі два з палавінай дні на выпуск таго аб'ёму прамысловай прадукцыі, які быў дасягнуты за ўвесь 1913 год. З дробных аднаасобніцкіх сялянскіх надзелаў, якія апрацоўваліся сахой, касой ды зярном, выраслі буйныя калектыўныя гаспадаркі. Яны маюць у сваім распараджэнні 2,3 мільёна трактароў, 680 тысяч збожжаўборачных камбайнаў, іншую тэхніку, неабходную для вядзення сучаснай сацыялістычнай сельскагаспадарчай вытворчасці.

Рэвалюцыя, адзначаецца ў Пастанове, знішчыла назаўсёды ў нашай краіне такія ўласцівыя капіталізму сацыяльныя

«СКАЖИТЕ, А В СОВЕТСКОМ СОЮЗЕ ЕСТЬ ЖЕЛЕЗНЫЕ ДОРОГИ!»

Этот вопрос задал советскому журналисту Виталию Сырокомскому не обитатель джунглей, а крупный американский полицейский чиновник. Конечно, можно не знать, что СССР по протяженности железных дорог занимает 2-е место в мире, но на каком же уровне развития нужно представлять себе Советский Союз, чтобы задать подобный вопрос!

Может, случайность? К сожалению, нет, хотя, разумеется, незнание в такой курьезной форме встретишь нечасто. Между тем среди 20 опрошенных представителей американской интеллигенции никто не смог назвать более, чем одного советского писателя. Советские фильмы смотрели только двое...

Характерно ли подобное явление только для Америки? Корреспондент ТАСС Михаил Озеров, работавший в Англии, привел аналогичные факты. Во время опроса 26 английских студентов только двое вспомнили фильм «Броненосец «Потемкин», остальные не видели ни одной советской картины. Никто не назвал ни одного имени советского художника, ни одного советского актера.

Вестминстерская школа в Англии — заведение для элиты. На вопрос «каких советских писателей вы знаете?» питомцы этой школы назвали лишь дореволюционных русских классиков. В качестве представителей современной советской литературы фигурировали только имена эмигрантов — антисоветчиков...

В чем же причина подобного поразительного незнания СССР? В известной мере оно объясняется равнодушием многих людей на Западе ко всему, что не касается их непосредственно, в том числе и к «загранице». Волнуют, главным образом, проблемы, имеющие прямое отношение к их существованию: кризис, инфляция, дороговизна, безработица.

И все же дело не только в этом.

ИНФОРМАЦИЯ ИЛИ ДЕЗИНФОРМАЦИЯ!

В последнее время все большее распространение приобретает термин «информационный империализм». Суть его в том, что горстка империалистических концернов США, Западной Европы и Японии контролирует 80—90 процентов тиража газет и журналов, мощностей радио и телевидения в несоциалистической части земли. В результате многомиллионная аудитория «потребителей» получает единообразные, политически и идеологически обработанные сведения.

Как правило, буржуазная пресса «подает» Советский Союз в неизменном плане: замалчивает его успехи и раздувает неудачи, подчас просто фальсифицирует факты и, во всяком случае, «не балует» читателей объективной информацией. Маленький пример: французская «Фигаро», ежедневно посвящая страницу телевизионным новостям, «не заметила» Неделю Советского Союза на французском телевизионном экране. А ведь она прошла с большим успехом.

Английский еженедельник «Лиснер», издание отнюдь не прогрессивной ориентации, писал, каким образом пресса создает превратное представление об СССР: «В британских газетах очень бедно освещается жизнь в Советском Союзе. В основном материалы о советской действительности носят негативный характер... Особенно приглушенно освещаются социальные аспекты жизни СССР. А ведь читателей очень интересует, как организовано там здравоохранение, наблюдается ли в СССР инфляция, есть ли проблема безработицы. Сотни таких вопросов, актуальных для Англии, вообще не затрагиваются в статьях об СССР...».

Комментарии, как говорится, излишни.

СЛЕДУЯ ДУХУ ХЕЛЬСИНКИ

Противники разрядки много говорят о том, что СССР — «закрытое общество». На самом деле факты говорят об упорном стремлении определенных кругов на Западе изолировать народы этих

стран от Советского Союза во многих сферах общественной жизни, в том числе и в области культуры.

Вот некоторые сравнительные данные.

В СССР за послевоенные годы издано 15 тысяч названий книг американских, французских, английских и западногерманских авторов. За тот же период эти 4 страны издали примерно 2,5 тысячи названий книг русских и советских авторов. В США с 1917 года было опубликовано 500 таких названий, а в СССР за тот же период переведено и издано 6305 книг американских авторов. В Англии и Франции издают в 6—7 раз меньше советских книг, чем в СССР — английских и французских.

СССР ежегодно выпускает на широкий экран 50—60 фильмов капиталистических стран. Западные же страны демонстрируют не более одного-двух фильмов. Например, за два последних года советские картины просто отсутствовали в широком прокате США. На советском экране за этот же период демонстрировали более 20 американских лент.

Удивительно ли после этого, что даже в среде западной интеллигенции очень многие не могут назвать советских фильмов, почти не знают советских писателей, за представителей советской литературы принимают «диссидентов», продукция которых за рубежом широко рекламируется и издается огромными тиражами.

Интерес же к советской культуре за рубежом велик. Свидетельств тому множество. И переполненные залы во время гастролей Большого театра или Ансамбля песни и пляски Игоря Моисеева, и успех в Англии выставки советских художников, который, как писала «Гардиан», «превышал все ожидания», и сообщение директора лондонского магазина русской и советской книги Джека Оливера: «За 25 лет работы никогда не видел столько покупателей, как в последние месяцы...». Да разве возможно все перечислить...

Зачем же вставать на пути столь естественного интереса и мешать народам идти навстречу друг другу?..

Виктория ЛАВРЕЦКАЯ, АПН.

В конце прошлого года в Казахстане было создано Казахское отделение Советского общества по культурным связям с соотечественниками за рубежом (Общество «Родина»). Инициаторами его создания выступили такие авторитетные в республике организации, как Академия наук Казахской ССР, Союз писателей, Казахский совет профессиональных союзов, Общество «Знание», Министерство культуры республики, коллективы Карагандинского металлургического комбината, Казахского государственного университета и многих других предприятий и организаций.

В настоящее время в ряде зарубежных стран проживает немало наших соотечественников — казахов, уйгуров и представителей других национальностей, населяющих современный Казахстан. В основном это честные эмигранты, которые пытаются разискать своих родственников и земляков в СССР, вынашивают мечту посетить Советский Казахстан. Есть и такие, которые хотят переехать в Казахстан на постоянное жительство. Казахское отделение общества «Родина» призвано осуществить благородную миссию культурной связи с соотечественниками в зарубежных странах, рассказывать правду о нашей стране. Его первостепенной задачей должно стать распространение правдивой информации о Советском Союзе, о внешней и внутренней политике КПСС, о гигантских социальных и культурных преобразованиях в Казахстане.

Казахское отделение общества «Родина» издает свою газету «Биздин Отан» («Наша Родина») на казахском и уйгурском языках, которая отправляется за рубеж. Кроме того, Казахское отделение будет посылать зарубежным соотечественникам литературу, грампластинки, магнитофонные записи, кинофильмы и другие информационные материалы.

Мы будем приглашать к нам в республику представителей прогрессивных организаций зарубежных соотечественников, отдельных эмигрантов, чтобы более широко и непосредственно знакомить их с успехами трудящихся Казахстана в самых различных сферах экономики, культуры, науки. Мы предоставим возможность детям соотечественников отдыхать в наших пионерских лагерях. Все это имеет большое значение в деле укрепления и расширения культурных связей с соотечественниками за рубежом.

С. КЕНЕСБАЕВ,
Председатель Президиума Казахского отделения
Советского общества «Родина», академик
Академии наук Казахской ССР.

Библиотека Минскага аўтамабільнага заводу стала цэнтрам прапаганды і распаўсюджвання навукова-тэхнічнай літаратуры. Цяпер яе кніжны фонд налічвае 90 тысяч тамоў. Усё, што звязана з аўтамабілебудаўніцтвам, можна знайсці ў бібліятэцы. Сто дзесяць савецкіх і замежных часопісаў, выданыя дваццаці пяці інфармацыйных цэнтраў, кніжныя навінкі рэгулярна прыходзяць у адрас бібліятэкі. Паслугамі яе карыстаецца каля пяці тысяч аўтазавадцаў. Для іх зручнасці створаны два філіялы і адзінаццаць перасоак у цэхах і аддзелах заводу. НА ЗДЫМКУ: выдае кнігі бібліятэкар Тамара ЯСЮКЕВІЧ. Фота М. ХАДАСЕВІЧА.

з'явы, як голад і галеча, беспрацоўе і непісьменнасць, сацыяльны і нацыянальны прыгнёт.

Сацыялізм вывеў наш народ з духоўнай цемры, непісьменнасці і далучыў яго да скарбніцы ведаў, перадавой культуры. У дарэвалюцыйнай Расіі каля трох чвэрцей дарослага насельніцтва было непісьменным. У СССР сёння больш як тры чвэрці работнікаў, занятых у народнай гаспадарцы, мае вышэйшую або сярэднюю адукацыю.

Ад разбурэння старых сацыяльна-эканамічных адносін да стварэння ў нашай краіне грамадства развітага сацыялізму, — гэта быў нялёгкі шлях. Мы пераадолелі шмат перашкод, мы не збочылі з дарогі, таму што ішлі наперад да мэты

ПАД СЦЯГАМ КАМУНІСТАУ

За пралетарыятам Расіі, за бальшавікамі, за рэвалюцыяй пайшлі самыя шырокія масы працоўных, усе перадавыя людзі навукі і культуры. Народ верыў партыі Леніна, народ бачыў — за камуністамі будучыня. Так сталася не проста па жаданню бальшавікоў. Аднаго жадання мала. Трэба яшчэ ўмець прадбачыць гістарычныя павароты ў жыцці краіны і на-

рода, трэба яшчэ ведаць законы развіцця грамадства. Такім веданнем камуністаў Расіі ўзброілі Маркс, Энгельс, Ленін.

Марксізм-ленінізм, звяртае нашу ўвагу Пастанова ЦК КПСС, быў і застаецца адзіна правільнай навукай камунізму, непераўзыходным майстэрствам палітычнага кіраўніцтва рэвалюцыйнай творчасцю мас.

Валодаючы такім майстэрствам, Уладзімір Ільіч Ленін умела накіраваў рэвалюцыйную энергію мас на штурм старога свету. Ленінская кагорта бальшавікоў, невялікая колькасца, але моцная духам, узброеная марксізмам, прывяла народ да перамогі Кастрычніка, на адной шоста частцы планеты залажыла асновы новага грамадства, стварыла сапраўднае народаўладдзе.

Сёння Камуністычная партыя Савецкага Саюза — 16-мільённы авангард народа — у новых гістарычных умовах, маючы непараўнальна большыя магчымасці, працягвае справу, пачату бальшавікамі — ленінцамі. Наша партыя з гонарам нясе пераможны сцяг Кастрычніка.

Асобнае месца ў летаніцы камуністычнага будаўніцтва займае апошняе дзесяцігоддзе. На нашых вагах адбываюцца маштабныя падзеі як на між-

народнай арэне, так і ў жыцці краіны. За адно дзесяцігоддзе падавоўся эканамічны патэнцыял Савецкага Саюза, створаны за папярэдняга паўстагоддзя. Увайшло ў строй каля чатырох тысяч буйных прамысловых прадпрыемстваў. У 1,4 раза вырасла ўраджайнасць збожжавых за два апошнія дзесяцігоддзі. І гэта нягледзячы на вельмі неспрыяльныя ўмовы надвор'я. Выраслі дабрабыт народа і яго культурны ўзровень.

Цяпер савецкія людзі працуюць над ажыццяўленнем планаў дзесятай пяцігодкі, вызначаных XXV з'ездам КПСС. Вехі гэтай велізарнай праграмы стварэння — развіцця Нечарназёмнай зоны Расіі, Заходняй Сібіры, прамысловае асваенне Усходняй Сібіры ў раёне Байкала-Амурскай магістралі. XXV з'езд КПСС знайшоў глыбокі водгук у сэрцах савецкіх людзей, зразумелы палітыкі партыі, накіраванай на ўмацаванне магутнасці нашай Радзімы, на дасягненне высокага ўзроўню жыцця савецкага народа.

Наша партыя рэалістычна ацэньвае дасягненні і бачыць цяжкасці і недахопы, якія сустракаюцца на шляху камуністычнага будаўніцтва. Што б там ні гаварылі нашы «крытыкі» і ўяўныя ворагі, чалавецтва

пераканалася, што развіты сацыялізм — гэта вышэйшае дасягненне сацыяльнага прагрэсу.

САЦЫЯЛІЗМ — ПРЫКЛАД ДЛЯ УСІХ

прыгнечаных капіталізмам, пазбаўленых правоў і сапраўдных свабод працоўных мас. Мы называем перамога Кастрычніка галоўнай падзеяй XX стагоддзя. Не толькі таму, што рэвалюцыя змяніла карэным чынам наш лёс, але і таму, што яна змяніла ход развіцця ўсяго чалавецтва. Пад уплывам Вялікага Кастрычніка ажыццявілася і стала магутнай сілай нацыянальна-вываленчая барацьба ў каланіяльных і паўкаланіяльных краінах. Пад магутным напорам нацыянальна-вываленчага руху распалася каланіяльная сістэма імперыялізму.

Пасля другой сусветнай вайны расшырылася сям'я сацыялістычных краін. Склаўся міжнародны саюз новага тыпу — сусветная садружнасць брацкіх народаў сацыялістычных краін. Яе развіццё і ўмацаванне, яе поспехі ў сацыяльна-эканамічнай, палітычнай і культурнай галінах — лепшы доказ, што сацыялізму належыць будучыня.

У чым прыцягальная сіла сацыялізму? У тым, што ён дае

прыклад самай справядлівай арганізацыі грамадства ў інтэрэсах працоўных. Іменна сацыялізм вырашай у нашай краіне такія балючыя праблемы, як ліквідацыя прыгнёту, складанае нацыянальнае пытанне, забеспячэнне права на працу, адукацыю і адпачынак, усёбаковае развіццё асобы. Сацыялізм даў народам нашай краіны не ўяўныя, а рэальныя свабоды. Дыктатура пралетарыята забеспячыла з першых дзён Кастрычніка небывалую, немагчымую ні ў адной капіталістычнай краіне свабоду і дэмакратыю для працоўных, а не для эксплуатацыйнага.

Нарэшце, самае важнае, сацыялізм — гэта мір. Ад першага Ленінскага дэкрэта аб міры і да Праграмы міру, прынятай XXIV з'ездам нашай партыі, ад першых крокаў Савецкай Краіны да сённяшняга ўпэўненага поступу зместам і сэнсам палітыкі Савецкай дзяржавы была барацьба за трывалы мір на зямлі. Без міру, як і без сацыялізму, няма будучыні ў чалавецтва.

НА ГЛАВНЫХ НАПРАВЛЕНИЯХ

СОВЕТСКАЯ ЛИТЕРАТУРА: ПРОБЛЕМЫ, ПОИСКИ, ОТКРЫТИЯ

Что характерно для современной советской литературы? Говоря о ней, мы чаще всего произносим слово «движение».

Как отмечал известный советский литературовед Борис Сучков, сейчас в советской литературе ощущаются три стилистических потока. Первый изображает мир и человека в жизненно достоверных формах. Для другого свойственно лирико-субъективное отношение к жизни. Третий воспроизводит мир в условно-метафорическом духе.

Каковы же главные тенденции развития современной прозы?

ПАФОС НРАВСТВЕННЫХ ИСКАНИЙ

Если исходить из опыта наиболее талантливых писателей, то можно утверждать: современная проза заметно тяготеет к постижению нравственно-философских вопросов. Эти вопросы, с одной стороны, принадлежат к так называемым «вечным», рожденным стремлением уяснить смысл жизни, ее сокровенные цели и ценности. С другой стороны, «вечные» вопросы тесно связаны с повседневностью, и как раз такими — до неожиданности злободневными — предстают они на литературных страницах.

Это тяготение литературы к сосредоточенному раздумью, к проверке и перепроверке идей, к диалогу вопросов и ответов, почерпнутых в недрах народной жизни, сообщает ей пафос исканий.

Отзвук этих исканий явственно доносится то с одной, то с другой точки литературного «материала». Вот проза Василия Шукшина. Его рассказы полны внутреннего развития характеров, отличительных примет времени. Тут нет места какой-то канонической рамке. Ибо подобная рамка каждый раз как бы ломается, когда шукшинский герой начинает настойчиво искать внутреннее, душевное равновесие, обретает веру в жизнь, в добро и в самого себя. Сцены, положения у Шукшина бывают смешны и грустны, драматичны и трагикомичны. Но везде сквозь яркую мозаику происшествий просвечивают переживания человеческого сердца, озабоченного повседневным бытием, ищущего в нем верную опору.

А вот, кажется, совсем иной жанр, иная тема — роман Залыгина «Комиссия». 1918 год, далекая сибирская деревня Лебяжка. Мужики создают Лесную комиссию, чтобы охранять лесные угодья и вообще поддерживать порядок и справедливость. Трудная доля выпала лебяжским крестьянам. Рушится привычный уклад, пылают огонь жестокой классово-вражды и гражданской войны. И нужно устоять в этом вихре, сохраниться и найти свой путь к правде и счастью. Вот об этом — о правде, о счастье, о справедливости — спорят не день и не два простые земледельцы, добрая до самых основ совместного житья.

И вновь на первом месте здесь раздумье, углубленный духовный поиск, желание поспеть умом за потоком реальной жизни.

ПРОБЛЕМА ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ВЫБОРА

Другой материал, другая стилистика, но та же исследовательская жилка бьется в произведениях Гранина и Бондарева, Астафьева и Айтматова, Матвеева и Распутина.

В повести Гранина «Однофамилец» герой, инженер Кузьмин, попадает в ситуацию неожиданную и необычную. Оказавшись по воле случая в кулуарах математического конгресса, он вдруг узнает, что

ему принадлежит крупное научное открытие. Кузьмин сделал его давным-давно, будучи еще студентом. В юные годы он увлеченно занимался математикой. Выступил с докладом на студенческой конференции. Встретил резкую, разгромную критику и, обескураженный, отошел от теоретических занятий. Стал инженером — толковым, знающим, одним из многих. Талант математический в нем заглох.

А через годы оказалось, что талант был, что в молодости он сформулировал ценные идеи, и они теперь пошли в дело. Есть возможность объявить о себе, начать карьеру заново. А как же была критика? Выясняется, что за ней скрывалась цель запутанных страстей, отражавших атмосферу минувшего времени, острую борьбу авторитетов и амбиций. В течение одного вечера Кузьмин как бы возвращается в прошлое, встречается со старыми знакомыми, узнает, что отголоски давней истории живы в сознании многих из них. «Возрождение» Кузьмина может повлечь за собой новые страсти, новые столкновения...

Герой повести после напряженных раздумий отказывается от выгодной, но легкой и запоздалой возможности использовать свою юношескую удачу: с математикой давно покончено, и талант инженера Кузьмина нужен в другой области.

Однако суть повести не только и даже не столько в фактическом эпизоде, сколько в том, что писатель сделал важный шаг в осмыслении проблем человеческого выбора. Он показал сложность нравственных задач, когда очень трудно подвести единственный поступок под общее правило, когда каждое новое решение приходится принимать, исходя из множества конкретных условий. Совпадает ли человек с этими условиями и с самим собой — вот что волнует писателя.

Наша литература убеждает: смысл нравственности и гражданственности проявляется в социальном действии, а оно неизбежно требует от каждого человека подлинной ответственности, умения поступать сознательно — по совести и по чувству долга. Никто не может избежать личностно-этической ответственности от этой нелегкой, порой мучительной необходимости, потому что плата за поступок сплошь и рядом велика — собственное благополучие, судьба, а то и жизнь.

С особой силой раскрыла эту закономерность наша «военная» проза. Возьмите книги Василия Быкова. Вот, например, повесть «Дожить до рассвета». Обычно в военных произведениях картины сражений предполагают высокую результативность совершенного героями. Что касается героя этой повести — лейтенанта Ивановского, то здесь между внешними и внутренними итогами действия пролегает разрыв. Кажется, что лейтенант погибает бесполезно. Его поход неудачен, часть группы потеряна, и сам он остаток сил тратит на то, чтобы подорвать вместе с собой захудалого фашиста-обозника. Тем не менее Быков заставляет по-настоящему задуматься над тем, каким мощным нравственным стимулом является солдатское понимание своей воинской чести, своего долга перед Родиной. Здесь нет и тени смирения перед поражением. Горечь неудачи перекрывается жаждой борьбы до конца.

ВЫЯВЛЯЯ ДУХОВНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ЛИЧНОСТИ

Военная проза последнего десятилетия настойчиво находила многосторонние связи между непосредственными действиями героев и их духов-

ным миром. Это позволяло вскрыть психологию подвига. Пристальность писательского внимания в изображении конкретной личности, ее нравственного сознания — тенденции, свойственная в сущности всей нашей прозе.

Это можно сказать и о книгах, посвященных людям, погруженным в будничную обстановку семейно-бытовых и отчасти служебных отношений («Ожноамериканский вариант» Залыгина, «Городские» повести Трифонова, «Пустошь» Крутилина).

Это можно сказать и о тех произведениях, где наблюдается попытка более близко соотнести мир семьи и быта с процессами социальными и историческими.

Желание выйти за рамки одного тематического русла заметно сейчас у многих прозаиков, в том числе у тех, кто до сих пор писал преимущественно о войне. Очевидно, в литературе возникает своеобразное стремление сопоставить опыт лет военных и лет мирных, проследить, как складывалась и как протекала жизнь фронтовых поколений. Новые книги Юрия Бондарева («Берег»), Анатолия Ананьева («Годы без войны»), Григория Бакланова («Друзья») как бы перебрасывают мосты от «огненных сороковых» к шестидесятым и семидесятым годам.

С разным успехом писатели идут к одной цели — познанию движущих сил эпохи, к выявлению духовного потенциала личности, действующей на трудных перекрестках жизни «домашней», коллективной, народной.

АКТИВНОСТЬ АВТОРСКОЙ ПОЗИЦИИ

В новых романах речь идет о том, как честно и достойно жизнь прожить, как в самых непростых обстоятельствах сохранить верность совести, долгу перед обществом и людьми. Герои книг щедро делятся с читателем опытом своих судеб. И вновь мы замечаем, что литература все решительней отказывается от заведомо готовых, прописных — по видимости простых, а по сути примитивных, неглубоких — решений.

Обращение писателей к социально-нравственным проблемам продиктовано потребностью найти в бурях нашего стремительного века истоки прочных ценностей, способных стать верным ориентиром для широких народных масс. Вместе с тем с каждым днем яснее, что эффективность этих ценностей обусловлена сложнейшими законами социальной и личностной психологии, законами исторического развития жизни.

Опираясь на этические и идеологические категории, литература ищет подступы к разнообразным явлениям бытия — общественно-политическим, роднохозяйственным, бытовым. Не случайно, например, спор о «деловом человеке» вылился в дискуссию о его нравственном облике. Вместе с тем подобные споры оттеняют тот факт, что моральные вопросы не существуют обособленно. Наоборот, они как в зеркале отражают сумму практических забот времени, требуют включения в круг художественного познания всех земных ценностей.

Формирование активной жизненной позиции — такова задача нравственного воспитания, стоящая на повестке дня. И советская литература ведет творческий поиск в сфере «вечных» и злободневных проблем, обогащая читателя знанием жизни, раскрывая суть и смысл коммунистической нравственности и социалистического гуманизма.

Александр ПАНКОВ.
АПН.

Любца на Брэстчыне маладзёжны танцавальны ансамбль «Улітшэ» з Івацэвіч, якім кіруе выпускніца гродзенскага культветвуцшыльча Зоя Пухоўская. Самадзейныя артысты з поспехам выступаюць перад працаўнікамі гарадоў і вёсак вобласці.
НА ЗДЫМКУ: салістка ансамбля Лена ЮШЧАНКА.

Фота Э. КАБЯКА.

ФАЛЕВІЧЫ СПЯВАЮЦЬ

Гісторыя стварэння фалевіцкага фальклорнага хору вельмі простая. Адночы загадчыца сельскага клуба Ніна Зубкевіч завітала ў хату да Надзеі Палявіковай, якая славіцца ў навакольных вёсках як лепшая выканаўца народных песень, і прапанавала:

— А што, калі б нам, Надзея Мікалаеўна, стварыць свой фальклорны калектыў?

— Гэта праўда, жанчыны ж у нашых Фалевічах галасістыя, — адказала Палявікова. — Усіх я іх ведаю, думаю, што згодзяцца спяваць у хоры.

Так нарадзіўся новы фальклорны калектыў. Выступленні фалевіцкіх спявачак запісаны і гучалі на рэспубліканскаму радыё. Цудоўныя беларускія народныя песні, то вясёлыя, то пашчотна-журботныя, але аднолькава меладычныя і непаўторныя, атрымалі ў выкананні фалевіцкай фальклорнай групы новае выразнае гучанне. «Дудары», «Пасаджу я ружу», «Чаму не прыйшоў», «Дождж ідзе», «Каля рэчкі вада мутна» і многія іншыя народныя песні выконваліся жанчынамі з вялікім поспехам на абласным аглядзе, дзе яны выступалі ў мінулым годзе як удзельніцы другога туру фестывалю самадзейнай мастацкай творчасці. Вярнуліся спявачкі адтуль і з граматамі, і з падарункамі. Гэта дало ўпэўненасць у тым, што іх мастацтва патрэбна людзям.

— Усіх нас гуртуе самая старэйшая ўдзельніца хору Марыя Шумілава, — расказваюць жанчыны, — яна і песень больш за ўсіх ведае...

Шумілавай каля сямідзесяці гадоў. Але яшчэ і сёння многія зайздросцяць яе рухавасці і працавітасці. Журботна цягнуць яе васільковыя вочы, калі пачынае ціха і задуманна спяваць сваю любімую песню:

А ўжо сонца на закаце,
Наступае цёмна ноч...

— Гэту песню бацька мой любіў, — успамінае Марыя Івануна. — У нас усе ў сям'і спявалі. Вось і сыны мае таксама любяць песні. Хто-ніхто з нашых васільковых кабет гаворыць: «Ну, няхай маладыя спяваюць, а што ёй трэба?» А мне здаецца, калі б не было побач са мной нашых жанчын, з якімі спяваю і выязджаю выступаць у вёсках, не ведаю, як бы і жыла...

Шчодра перадае Шумілава сваю песенную спадчыну моладзі. Цяпер у фалевіцкую фальклорную групу прыйшло шмат навічкоў: бухгалтар калгаса Святлана Кавалёва, фальчар Тамара Аніськова, бібліятэкар Марыя Кірыліна, настаўнік Леанід Вішнеўскі, брыгадзір паляводаў Уладзімір Кавалёў.

— Уважліва ставіцца да мастацкай самадзейнасці наша калгаснае кіраўніцтва, — гаворыць загадчыца клуба Ніна Зубкевіч. — Калектыў забяспечаны сцэнічнымі касцюмамі, ёсць музычныя інструменты, заўсёды выдзяляецца для канцэртных паездак транспарт.

А. ДРУЖКОВА.

Рагачоўскі раён.

НОВАЯ СУСТРЭЧА СЯБРОЎ

Па запрашэнню абласнога ўпраўлення культуры і гарадскога драмтэатра ў Брэсце знаходзілася група актэраў Люблінскага (ЛНР) тэатра імя Юліюша Астэрвы. Госці паглядзелі прэм'еру сатырычнай камедыі А. Пётрашквіча «Украдзі кодэкс» і спектакль «Венсарэмас» Г. Баравіка.

— Мы рады лавінаваць нашых беларускіх сяброў з творчым поспехам. «Украдзі кодэкс» — спектакль востры, вясёлы, цікавы, — сказаў дырэктар Люблінскага тэатра Збігнеў Штэйман. — Для брэсцкага тэатра характэрны зварот да сучаснай тэматыкі, у чым мы пераканаліся і на гэты раз. Як прэм'ерны спектакль, так і «Венсарэмас» узнікаюць вострыя, злабадзённыя праблемы.

Садружнасць гэтых двух творчых калектываў пачалася ў канцы 60-х гадоў, калі брэсцкі тэатр быў запрошаны на гастролі ў Польшчу. З таго часу люблінскія і брэсцкія артысты і рэжысёры часта бываюць у сяброў на прэм'ерах, абмяркоўваюць прагледжаныя пастаноўкі, вядуць творчыя дыскусіі.

На сцэне брэсцкага тэатра люблінцы бачылі «Апошнюю інстанцыю» і «Наследніка» М. Матукоўскага, «Характары» і «Энергічных людзей» В. Шукшына. Брэстчане пастаянна звяртаюцца да польскай драматургіі. У іх рэпертуары спектаклі «Начная апопекса» К. Хайнскага, «Здані вяртаюцца» Я. Рузскага, «Мараль пані Дульскай» Г. Запольскай.

Да 60-годдзя Вялікага Кастрычніка калектыў тэатра імя Юліюша Астэрвы вырашыў паставіць спектакль, прысвечаны гэтай сусветна-гістарычнай падзеі. Ажыццявіць задуму польскім артыстам дапамогуць дзеячы мастацтваў Брэста. Аб гэтым ішла размова ў час апошняй сустрэчы сяброў.

Выдавецтва «Навука і тэхніка» — адно з буйнейшых у Беларусі. Яно з'яўляецца асноўнай установай, якая выдае навуковыя творы.

Наш няштатны карэспандэнт С. ПАРТАСЕНАК сустрэўся з дырэктарам выдавецтва Ф. САВІЦКІМ і напісаў яго адказаць на некалькі пытанняў.

— Фадзей Ігнатавіч, пазнаёмце, калі ласка, чытачоў газеты «Голас Радзімы» з дзейнасцю вашай установы і яе спецыфікай.

— У нашай рэспубліцы кожнае выдавецтва мае пэўны профіль. Напрыклад, «Беларусь» выдае грамадска-палітычную, вытворчую, медыцынскую, мемуарную літаратуру; «Вышэйшая школа» — вучэбную для вышэйшых навуковых устаноў; «Народная асвета» — школьную; «Мастацкая літаратура» — мастацкую; выдавецтва ЦК КПБ — партыйна-палітычную і масавыя перыядычныя выданні; «Польмя» — рэкламна-інфармацыйную; «Ураджай» — сельскагаспадарчую; БелСЭ — энцыклапедычную; Белдзяржуніверсітэта — вучэбныя дапаможнікі для студэнтаў і выкладчыкаў. Выдавецтва «Навука і тэхніка» выпускае навуковую і навукова-тэхнічную літаратуру — вынікі даследаванняў вучоных Акадэміі навук Беларускай ССР, навукова-даследчых і вучэбных інстытутаў, спецыялістаў розных прадпрыемстваў і ведамстваў рэспублікі.

Навуковая літаратура па гісторыі, філасофіі і сацыялогіі, праву, эканоміцы і палітэканоміі, мове, літаратуразнаўству, мастацтвазнаўству, біялогіі, матэматыцы, фізіцы, геалогіі, тэхніцы з'яўляецца нашай асноўнай прадукцыяй. Акрамя калектыўных прац, манаграфій, зборнікаў, навукова-папулярных брашур выдавецтва выпускае таксама 11 навуковых перыядычных выданняў. Напрыклад, «Інженерно-фізічны журнал», «Дыферэнцыйныя ўраўнення», «Журнал прыкладной спектроскопіі», «Доклады АН БССР», «Известия АН БССР».

Выдавецтва «Навука і тэхніка» існуе звыш п'яцідзесяці гадоў і даўно вядома многім чытачам за мяжой, якія працягваюць пастаянную цікавасць да нашых выданняў. Праз усесаюзнае аб'яднанне «Міжнародная кніга» мы імкнемся задавальняць іх попыт. У некаторых замежных краінах асобныя нашы кнігі і часопісы перавыдаюцца.

— Фадзей Ігнатавіч, якія найбольш значныя выданні ажыццэвалі «Навукай і тэхнікай» за апошнія некалькі гадоў?

— Да такіх выданняў трэба аднесці пяцітомную «Гісторыю БССР», манаграфіі М. Барысевіча і В. Верашчагіна, І. Бульгіна, А. Махначы і Н. Левых, Ю. Броўкі і г. д. Гэтыя кнігі маюць вялікую навуковую каштоўнасць, а таксама вызначаюцца выдатным мастацкім афармленнем і паліграфічным выкананнем.

— Раскажыце аб плане выпуску літаратуры ў наступныя гады.

— Наш перспектывны план да 1980 года даволі вялікі па аб'ёму і разнастайны па тэматыцы. За наступныя чатыры гады будзе выдадзена звыш п'яцсот навуковых прац. Сярод іх — аднатомнік «Гісторыя Беларускай ССР» на рускай мове. Гэта нарыс, які ахоплівае гісторыю беларускага народа са старажытных часоў і да нашых дзён. Ён падрыхтаваны навуковымі супрацоўнікамі на аснове ўжо выдадзенага пяцітомніка «Гісторыя БССР» і разлічаны на ўсесаюзнага чытача. Фундаментальная калектыв-

ная праца «Белоруссия в составе Великого княжества Литовского» выйдзе ў 1978 годзе. Будучы выдадзены ў двух тамах «Гісторыя рабочага класа Беларускай ССР», калектывныя манаграфіі «Культура беларускага народа ў перыяд пабудовы развітога сацыялістычнага грамадства», «Развіццё дружбы і супрацоўніцтва працоўных БССР і Літоўскай ССР у перыяд камуністычнага будаўніцтва», а ўсяго каля трыццаці кніг па гістарычнай праблематыцы.

Разнастайная тэматыка прац беларускіх вучоных-эканамістаў, філосафаў, мастацтвазнаўцаў, этнографіі і літаратуразнаўцаў. Інстытут мовазнаўства імя Якуба Коласа АН БССР падрыхтаваў да выдання «Нарматыўную акадэмічную граматыку сучаснай беларускай мовы». «Гістарычную марфалогію беларускай мовы», шматтомны «Этымалагічны слоўнік беларускай мовы». Несумненную цікавасць для нашых чытачоў будучы мець працы літаратуразнаўцаў «Сацыялістычны рэалізм — гістарычная заканамернасць развіцця беларускай літаратуры» ў двух тамах, «Беларуская літаратура. Дзень сённяшняга», «Традыцыі і навадарства ў сучаснай беларускай прозе», «Беларускія летапісы». Мастацтвазнаўцы прапануюць калектывныя манаграфіі «Гісторыя беларускага выяўленчага мастацтва», «Гісторыя беларускага тэатра», «Нарысы гісторыі беларускай архітэктуры» і іншыя.

У перспектывным плане вялікае месца займаюць кнігі матэматыкаў, фізікаў, спецыялістаў тэхнічных навук, энергетыкаў, хімікаў, геалагаў, батанікаў і г. д. Нам уяўляецца, што чытачоў спецыялістаў зацікавяць калектывныя працы беларускіх вучоных «Каварыянтная тэорыя электрамагнітных і слабых узаемадзеянняў» пад рэдакцыяй лаўрэата Дзяржаўнай прэміі СССР 1976 года Ф. Фёдарова, калектывныя манаграфіі «Імпульсныя метады апрацоўкі матэрыялаў», «Дэталь машын з палімераў», «Гісторыя геалагічнага вывучэння тэрыторыі Беларускай ССР», «Флора БССР» і іншыя выданні.

Нашы вучоныя актыўна ўключыліся ў даследаванне праблем, якія выцякаюць з рашэнняў XXV з'езда КПСС. Ужо ў наступным годзе выйдзе ў свет манаграфія доктара эканамічных навук Ф. Дронава «Навукова-тэхнічны прагрэс і праблемы паскарэння эканамічнага росту», кандыдата філасофскіх навук Ю. Маніна «Экалагічныя праблемы эпохі навукова-тэхнічнай рэвалюцыі», «Сацыяльныя аспекты размяшчэння прамысловасці» пад рэдакцыяй кандыдата эканамічных навук А. Паўлавай і Л. Казлоўскай, «Бытвыя паслугі пры сацыялізме» кандыдата эканамічных навук А. Гараніна, «Футуралогія і антыкамунізм» кандыдата філасофскіх навук В. Боўша.

— І апошняе пытанне. На якой паліграфічнай базе выдаецца сваю літаратуру?

— У нас, у сістэме Акадэміі навук БССР, ёсць свая друкарня, якая мае значную матэрыяльную базу. Акрамя таго, многія нашы кнігі друкуе Мінскі паліграфічны камбінат імя Я. Коласа.

ПА-РАНЕЙШАМУ—У ДАРОЗЕ

АЛЕСЮ ЗВОНАКУ — 70 ГОД

Маленства Алесь (Пятра) Звонака, па словах самога пээта, было скупым на шчасце і ласку. Памяць зберагла толькі цёплы ўспамін, калі разам са сваім бацькам, абпальчыкам цэгля, хадзіў ён на адну з мінскіх цагельняў, глядзеў праз фаерку ў «гофманскую» печ, дзе, бы ў пекле, лютаваў агонь. А потым яны з бацькам муралі з гэтай цэгля пецы і грубы на навакольных вёсках...

У час імперыялістычнай вайны, калі бацька калеў у акапах на фронце, малага Пятруся аддалі ў прытулак для дзяцей бежанцаў.

Лютаяская рэвалюцыя застала гэты дом-прытулак у страшным занябанстве: ніхто нічым не забяспечваў дзяцей, і яны, уцякаючы ад галечы, рассыпаліся хто-куды па ўсёй краіне. Пятрусь з радзімы не сышоў, наняўся ў падпаскі.

А ў 1919 годзе ён разам з сябрам, суседскім юнаком-аднагодкам, праз фронт уцёк з акупаванай легіянерамі Пінскага вёскі Узгорак на Аршаншчыну, вольную ад ворагаў і паноў. Адтуль—таварным цягніком на Мінск, да бацькоў...

Пасля сямігадовай школы, вучоба ў якой была для яго асалодай, дапытлівы юнак паступае на агульнаадукацыйныя курсы. Родную мову тут выкладаў вядомы ўжо тады паэт Язэп Пушча. Яму першаму і паказаў свае вершы Пятро Звонак. Пушча ўхваліў спробу маладога пээта, даў шчырыя парады, запрасіў наведаць сход літаратурнага аб'яднання «Маладняк».

У 1925 годзе ў газеце «Савецкая Беларусь» быў змешчаны верш «Чырвонаармеец —

брат мой», а ў 1926 — выйшаў калектывны зборнік «Пунсовае ранне», дзе было ўжо шмат вершаў, падпісаных новым імем — Алесь Звонак.

Затым былі гады вучобы, не толькі пазычнай, але найбольш адукацыйнай: спачатку — Беларускай універсітэт, затым — Маскоўскі, пасля яшчэ — аспірантура ў ленаградскай Акадэміі мастацтвазнаўства. Але кожны дзень вучобы быў для маладога пээта і днём творчасці. Швыткі яго распухалі ад вершаў, якія ён пісаў з юнацкім імпэтам, услаўляючы хараство новага жыцця.

Вярнуўшыся ў родны Мінск, Алесь Звонак працуе ў Акадэміі навук БССР, у рэдакцыі газеты «Літаратура і мастацтва». Адна за адной выходзяць кнігі яго паэзіі: «Буры ў граніце» (1929), паэмы «Каршун» (1930) і «Загай» (1931), зборнікі вершаў «На лінію агню» (1932), «Мая радзіма» (1935). Паэт зьдаў незлічоную колькасць дарог, пабачыў многа халодных і суровых, цёплых і сонечных мясцін, і з аднолькавымі любоўю і замілаваннем расказаў пра іх маляўнічасць, пра еднасць і дружбу паміж народамі, што ў гэтых кутках жывуць.

- Ад Мурманскіх халодных узбярэжжаў
- Да залатога сонечнага Крыма
- Пралёт наўсцяж
- па воблачных мярэжах
- Абшар мае вялікае Радзімы.
- Ад гушчароў дрымучага Палесся,
- Ад Фінскай затуманенай затокі
- Мая Радзіма распасцерла плечы
- Да Сахаліна і Уладзістока.

Больш як паўвека працуе Алесь Звонак у галіне літаратуры. Ён вядомы не толькі як паэт, але як сцэнарыст, драматург, мастацтвазнаўца, перакладчык. Кінафільм пра Якуба Коласа па яго сцэнарыю цікава і праўдзіва расказаў пра жыццё і творчы шлях народнага песняра. У кнізе «Неспакойныя сэрцы» Алесь Звонак стварыў літаратурныя партрэты многіх беларускіх пээтаў, празаікаў, дзеячаў нацыянальнай культуры паслякастрычніцкага пакалення. Разам з пээтам Міколам Хведаравічам ён зрабіў пераклад на беларускую мову сусветна вядомай паэмы грузінскага класіка Шата Руставелі «Віцязь у тыгравай шкуры».

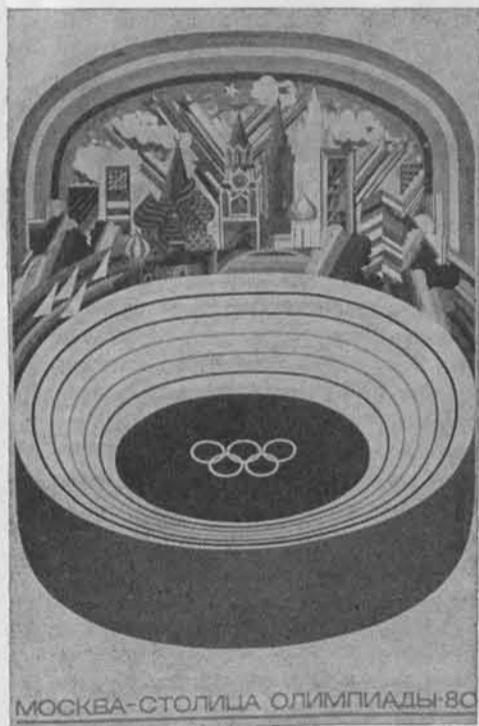
Выдатны паэт, лаўрэат Ленінскай прэміі Пятрусь Броўка, даючы ацэнку творчасці Алесь Звонака, назваў яго адным з пачынальнікаў беларускай савецкай літаратуры, адным з тых, з чым імем назавусёды звязана станаўленне нашай сучаснай паэзіі.

У грудзях Алесь Звонака б'ецца маладое сэрца. У яго багатая літаратурная спадчына, але паэт па-ранейшаму застаецца неспакойным, усхваляваным чалавекам, заўсёды ў пошуках, у дарозе. Свой юбілей ён адзначае новымі ёмістымі нізкамі вершаў у часопісах «Польмя» і «Беларусь», а таксама двухтомнікам выбраных твораў, што выходзіць у выдавецтве «Мастацкая літаратура».

Добрага табе творчага плёну і доўгіх год жыцця, мой дарагі чалавек, сябар і паплечнік!

Станіслаў ШУШКЕВІЧ.

3 АПОШНІХ ВЕРНІСАЖАЎ

МОСКВА—СТОЛІЦА ОЛІМПІАДЫ-80

ЦІТКА (А. ПАШКЕВІЧ) 1876-1916

... Чырвоны клічнік прыцягвае ўвагу і папярэджвае — «Небяспечна!» А на яго кропцы лёгкадумна пагойдваецца сеткачка з паралеляў і мерыдыянаў — наша планета. Груз, што абцяжарвае зямны шар, — зброя. Танкі, гарматы, ракеты шчыльна запаўняюць прастору, здаецца, нават паветра няма між імі... «Не — гонцы ўзбраенняў!» — так называецца работа беларускага мастака Пятра Драчова, аднаго з 54 аўтараў, што прадстаўлялі нашу рэспубліку на V Усесаюзнай выстаўцы плаката. Экспазіцыя была разгорнута ў мінскім Палацы мастацтва і выклікала вялікую цікавасць у спецыялістаў і аматараў дынамічнага і вострага жанру. Чатыры гады мінулі з часу апошняй выстаўкі, якая экспанавалася ў Вільнюсе. Узніклі новыя тэмы, прыйшлі маладыя мастакі, узбагацілася выразна-пластычная мова жывапісцаў і графікаў. Лаканічнасць, вобразнасць, эмацыянальнасць вылучаюць лепшыя работы майстроў з розных рэспублік. У Беларусі найбольш плёна плакатам займаюцца Уладзімір Крукоўскі, Мікалай Стома, Людміла Кальмаева, Мікалай Стас... Іх хваляюць праблемы вайны і міру, ахова навакольнага асяроддзя, міжнароднае супрацоўніцтва і ўдарны будні рэспублікі. Ідэйная скіраванасць і мастацкая дасканаласць робяць плакаты творамі вялікага мастацтва.

НА ЗДЫМКАХ: А. СУВОРАЎ [Масква]. «Масква — сталіца Алімпіяды-80»; У. КРУКОЎСКІ [Мінск]. «Стану песняў у народзе...»; Г. КІРКЕ [Рыга]. «Перамога».

VICTORY

І песні пяюць пра бярозу

...Амаль у цэнтры мемарыяла тры жывыя бярозкі схілілі свае галінкі ў жалобнай тузе ля месца, дзе павінна быць іх чацвёртая сяброўка. Але замест яе — вечны агонь: сімвал загінуўшага ад рук захопнікаў кожнага чацвёртага жыхара Беларусі. Так запамінаецца многім Хатынь — сусветна вядомы мемарыяльны архітэктурна-скульптурны комплекс на месцы беларускай вёскі, спаленай нямецкімі фашыстамі разам са 149 яе жыхарамі.

Белая бяроза! Гэта яе, прыгажуню нашых лясоў, так любілі апяваць Максім Багдановіч і Сяргей Ясенін, Якуб Колас і Васіль Шукшын. Сімвалам жалобы і аптымізму паўстае яна на Брацкіх могілках чырвоных латышскіх стралкоў у Рызе і Пискароўскіх мемарыяльных могілках у Ленінградзе: стаяць побач дзве бярозкі-равесніцы, у адной звясаюць ніцця галінкі, у другой — галінкі горда імкнуцца ўверх.

Шырока распаўсюджана бяроза сярод прыродных ландшафтаў Савецкага Саюза. Ведаюць яе ў Еўрапейскай частцы і ў Сібіры, у гарах Каўказа і на Чукотцы, у Карэліі і на Курылах. Каля 40 відаў бярозы расце ў СССР, чатыры з якіх вядомыя на Беларусі: звяслая, пушыстая, нізкая і карлікавая.

Бярозавыя гаі БССР займаюць 15 працэнтаў лясной плошчы (каля 800 тысяч гектараў). Паважаюць бярозу на Беларусі. З адной толькі назвай «Бярозаўка» ў розных абласцях рэспублікі ёсць пяць населеных пунктаў і дзве рэчкі. А слаўная Бярэзіна! Калі дадаць да гэтага два возеры Бярозаўскія і адно Бярозавае ў Віцебскай вобласці ды яшчэ горад і вёску Бяроза ў Брэсцкай вобласці, трывёскі Бярозкі (у Гомельскім, Докшыцкім і Хаціўскім раёнах), то сумнявацца ў папулярнасці гэтага дрэва не прыдзецца.

Прывыклі мы да белай прыгажуні. Але ці ўсе бярозы белыя? Не, не ўсе. Белы колер верхняй плёнкі кары (бяросты) абумоўлены наяўнасцю рэчыва, якое называецца бетулін (ад лацінскай назвы бярозы — «бетула»). Сустрэкаюцца разнавіднасці бярозы, у якіх гэтае рэчыва ўтвараецца ў нязначнай колькасці або зусім адсутнічае, тады і колер бяросты набывае розныя адценні: ад жаўтавата-вішнёвага да цёмна-фіялетавага, шэрага і нават чорнага. Некаторыя лічаць, што гэта прыродны цуд. Аднак цуду тут няма. Проста, не прыглядаючыся пільна, мы традыцыйна лічым бярозу заўсёды белай. Але ёсць чорныя бярозы

паблізу ад Гомельскага хімзавода, у дарожных прысадах каля Ельска і ў іншых мясцінах. На Далёкім Усходзе ў аднаго з відаў цёмна-шэрай бярозы, непрывабнай з выгляду, вельмі шчыльная і надзвычай цвёрдая, як жалеза, драўніна. Яна мае настолькі высокую ўдзельную вагу, што ад кавалка яе дрэва, кінутага ў ваду, разыходзяцца кругі, як ад звычайнага каменя. «Жалезная бяроза» — такую назву яна атрымала. З узростам кара яе робіцца зусім чорнай.

Бяроза — не толькі прыгажосць беларускіх лясоў, а яшчэ і лекавая расліна. Хто не любіць папарыцца бярозавым венікам, асабліва калі адчувае ламоту ў паясніцы? У бярозавых лісцях утрымліваецца многа флаваноідаў — рэчываў, якія ўмацоўваюць сценкі крываносных сасудаў, робяць іх эластычнымі. У лекавых мэтах нарыхтоўваюць маладыя бярозавыя лісточкі, калі яны маюць духмяны водар і клейкія навобмацак. Ранняя вясной бярозы «плачуць». Нядаўна ўстаноўлена, што ў бярозавых «слезах» і пупышках знаходзяцца тыя ж флаваноіды, што і ў пчаліным клеі — пропалісе. Характэрна, што ў бярозавых пупышках і пропалісе яны ўтрымліваюцца ў прыкладна аднолькавых

суадносінах. Флаваноіды бярозы і пропалісу валодаюць цудоўнымі бактэрыцыднымі ўласцівасцямі: у летнюю спякоту, калі для развіцця бактэрый наступаюць самыя спрыяльныя ўмовы, пчаліны вулей уяўляе сабой эталон стэрыльнай чысціні. Да 150 грамаў з аднаго вулея збіраюць пчалары каштоўнага клею за сезон, і ў кожным яго граме — бярозавыя «слезы» з іх лекавымі вартасцямі.

Ужыванне лісточкаў бярозы ў якасці сродку супроць вадзянікі апісана яшчэ ў 1834 годзе ў «Русской медицинской газете». Пазнейшыя клінічныя назіранні пацвердзілі іх гаючае ўздзеянне пры ацёках сардэчна-сасудзістага паходжання. Пупышкі выкарыстоўваюць таксама супроць цынгі.

Здаўна ў народзе любяць ласавацца бярозавікам. І цяпер гэта адзін з самых распаўсюджаных напіткаў. Ён утрымлівае шэраг карысных рэчываў і вітамінаў.

Вось і атрымліваецца, што беларуская бярозка не толькі стаіць на вечнай варце над загінуўшымі, але і беражэ здароўе сённяшніх пакаленняў.

І. КАРАБАНАУ,
кандыдат біялагічных навук.

НАВІНЫ ФІЛАТЭЛІ

У канцы снежня 1976 года Міністэрства сувязі СССР выпусціла ў абарачэнне серыю з трох марак і паштовага блока, прысвечаную маючым адбыцца XII Алімпійскім гульням. У гэтых выхадзе серыі ў абарачэнне на паштамце Масквы праводзілася спецыяльнае гашэнне памятным штэмпелем з эмблемай Алімпіяды. Даходы ад надбаўкі да намінальнага кошту будучы выкарыстаны на ўзвядзенне спартыўных збудаванняў, гасцініц, аб'ектаў сувязі і харчавання для ўдзельнікаў маскоўскай Алімпіяды.

Да пачатку Гульні ў 1980 годзе прадугледжана выпусціць 73 маркі, 6 блокаў, 13 паштовых карткаў і 34 маркіраваныя канверты з алімпійскай тэматыкай.

Л. КОЛАСАУ.

БЕЛАРУСКІЯ ДОЎГАЖЫХАРЫ

За гады Савецкай улады ў Беларусі амаль падоілася сярэдняя працягласць жыцця насельніцтва. Калі да Вялікага Кастрычніка яна складала толькі 37,5 года, то цяпер перавышае 72 гады. Сярэдняя ж працягласць жыцця беларускіх жанчын дасягнула 76 гадоў.

У Мінску, у многіх іншых гарадах, а таксама вёсках Беларусі можна сустрэць людзей, якія адзначылі стогадовы юбілей. Нядаўна на Магілёўшчыне аднавяскоўцы павіншавалі са 105-годдзем Марыю Іванаўну Купрэнка і Фёклу Рыгораўну Піўчанка. У вёсцы Дубовіца на Гомельшчыне жывуць 110-гадовы Дзям'ян Апанасавіч Ісачанка і яго 100-гадовая жонка Наталля Яфімаўна.

Нямала доўгажыхароў і ў Слоніўскім раёне на Гродзеншчыне. Майрэні Пятроўне Сідорык з вёскі Сенькаўшчына днёмі споўніўся 101 год. У яе 10 унукаў, 22 праўнукі і 3 прапраўнукі. Толькі на год маладзейшая за яе Любоў Іванаўна Сігневіч з вёскі Галаўсёвічы. Рыхтуюцца ў хуткім часе адзначыць свой стогадовы юбілей жыхары Азярніцкага сельсавета гэтага ж раёна Антон Андрэвіч Жук і Соф'я Паўлаўна Байкевіч.

А. ЛІТВІН.

ЗАХАВАЦЬ ЛЮБОЎ ДА ВЕЛАСПЕДА

Музей веласіпеднага спорту створаны ў Брэсцкай спецыялізаванай дзіцяча-юнацкай школе алімпійскага дрэвару. У аснове яго — падарунак спартсмена-ветэрана Мікалая Дранько. Ён перадаў музею 29 веласіпеды айчынай і замежнай вытворчасці. Амаль усе сабраныя спартсменам веласіпеды — трафей за перамогі ў спаборніцтвах.

Мікалай Васільевіч пачаў займацца веласіпедным спортам больш як пяцьдзесят гадоў таму назад. Удзельнічаў у Алімпіядах-28 у Амстэрдаме, дзе заняў пятае месца. Потым настойліва трэніраваўся, разлічваючы ўзяць рэванш на Алімпіядзе-32 у Лос-Анджэлесе. Але ў апошні момант у паездцы на Алімпійскія гульні яму адмовілі. Фармальнай прычынай стала быццам бы адсутнасць сродкаў. Аднак справа была ў іншым М. Дранько — беларус, а буржуазную Польшчу ў перыяд дыктатуры Пілсудскага закліснула хваля нацыяналізму.

Пасля Вялікай Айчыннай вайны Мікалай Дранько адраджае веласіпедны спорт на Брэсцчыне, кіруе дзіцяча-юнацкай спартыўнай школай. Многія яго выхаванцы сталі майстрамі спорту, рэкардсменамі і чэмпіёнамі краіны і Беларусі.

Ветэран па-ранейшаму жыве справамі і клопатамі спартыўнай школы. Выйшаўшы на пенсію, ён працуе майстрам па рамонту веласіпедоў у той жа спартыўнай школе.

П. СУСІКАУ.

Гумар

Новы начальнік разведвальнай службы знаёміцца з супрацоўнікамі, абходзячы іх пакой.

— А вы хто? — пытаецца ён, увайшоўшы ў чарговы кабінет.

— Наш аддзел настолькі засакрэчаны, сэр, што я не ведаю, хто я і чым займаюся.

— А ў майго таты новая машына, — хваліцца Пепіна на вуліцы.

— А дзе ж яна? — пытае яго сябар.

— У гаражы. Тата яе ўсю ноч перафарбоўваў і мяняў нумары.

ПАЦЬЕНТ. Доктар, я вывіхнуў нагу. Ці можаце вы мне яе ўправіць?

ДОКТАР. Вы ведаеце, малады чалавек, колькі я бяру за свае паслугі? Баюся, што вам лепш пакінуць яе як яна ёсць...

— Вы хочаце працаваць у нашым цырку? У якасці каго?

— Я буду выступаць у якасці чалавека - гіганта.

— Але дазвольце, у вас жа рост ад сілы паўтара метра.

— Вось і добра, гэр дырэктар, я буду самым маленькім гігантам у свеце.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС:

МІНСК-ГСП, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 44.

ТЭЛЕФОНЫ: 33-07-82, 33-02-80, 33-03-15, 33-01-97.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі.
Зак. 187

ЁРШ — РЫБА ДЛЯ ЮШКІ

Тысячы мінчан узімку выхадныя дні праводзяць на лёдзе Заслаўскага вадасховішча. У кажусе і валёнках сядзіць аматар-рыбалоў з вудай ля палонкі.

Не мяняючы позы чакае гадзінамі: цярпліва, настойліва. А над галавой у гэты час можа завываць мяцеліца, церушыць дождж, трашчаць

мароз. Затое якім здароўем пыхае ад кожнага аматара зімовай рыбалкі. Лічыцца, што адзін дзень, праведзены ля палонкі, замяняе тыдзень адпачынку на сонечным беразе Крыма ў бархатны сезон. Скептыкаў аматары-рыбаловы пераконваюць на ўласных прыкладах. Каго тут толькі не сустрэнеш! Рабочыя і пенсіянеры, вучоныя і ўрачы, настаўнікі і інжынеры... На рыбалцы яны атрымліваюць асалоду ад сонца і чыстага паветра, праяўляюць часам і вынаходлівасць. Каб засцерагчы сябе ад ветру і холаду, адны, быццам на дрэйфуючай ільдыне, пабудавалі з лёду і снегу крапасныя сцены. Другія адгарадзіліся ад ветру празрыстымі сценамі з

эластыку; трэція прыцягнулі з сабою паяльную лямпу і грэюць рукі, быццам ля хатняга ачага. Нехта бегае ад палонкі да палонкі з хуткасю сапраўднага спрынтэра. Адным словам, што чалавек, то індывідуальнасць у пытанні як лавіць і што лавіць. Дарэчы, нахонт улову. Пераважаюць у ім найчасцей яршы — шматлікія і прагныя насельнікі многіх беларускіх вадаёмаў. Часам рыбакі нават злучаюць на гэтых «клячак», маўляў, перашкаджаюць падыйсці да нажуйкі больш буйнай, а таму жадаюць рыбіне. Суцяшае адно — юшка з яршоў надта ж смачная!

А. ГЛІНСКІ.
Фота аўтара.

